

بررسی ارتباط تمدنهای آراتتا و سومر با استفاده از نامهای جغرافیایی

سیدمحمد ابراهیمی^۱، منیره کاظمی راشد^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد تاریخ گرایش ایران باستان، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران

۲- استاد راهنما، گروه تاریخ، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران

چکیده:

با توجه به نام جایهای مشترک تاریخی دو حوزه تمدنی آراتتا و بین النهرین و با توجه به اهمیت اثبات یا عدم اثبات ریشه های مشترک این تمدنها، موضوع بررسی تشابه اسامی جغرافیایی تمدن آراتتا و سومر اهمیت خود را نشان می دهد و بر همین اساس این تحقیق سعی دارد تا ارتباط این تمدنها را بررسی نماید. نام دولت آراتتا اولین بار در کتیبه های سومری آمده و بر اساس آن، آراتتا در منطقه ای کوهستانی با معادن غنی و پوشش جنگلی قرار داشته که برای رسیدن به آن می بایست، کوهستان های صعب العبوری را طی کرد. طبق همین کتیبه ها مکان های مختلفی در سرزمین آراتتا قرار داشته که از آنها می توان به آنو، انزان، اور، بیلقا، کور، مار، ماگان، می، میشو، هور و ... اشاره کرد. بررسی در منابع تاریخی نشان می دهد که بسیاری از این نام جایها، با نامهای جغرافیایی آذربایجان مشابهت داشته و هنوز هم در این منطقه به این نام ها می توان برخورد کرد. بنابراین با استناد به این نام جایها و نیز اسطوره های مشترک، معادن غنی، سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی به همراه پوشش گیاهی قابل توجه و همچنین یافته های باستان شناسی در محل های باستانی عصر مفرغ آذربایجان می توان گفت دولت آراتتا در محدوده جغرافیایی آذربایجان قرار داشته و طی سالیان متمادی بین دو تمدن آراتتا و سومر روابط تجاری و فرهنگی برقرار بوده است. **کلمات کلیدی:** نامهای جغرافیایی، تمدن آراتتا، تمدن سومر، آذربایجان